

Министар одбране Милош Вучевић

ВОЈСКА СРБИЈЕ ГАРАНТ СЛОБОДЕ И НЕУТРАЛНОСТИ

Иако је Војска Србије данас, у односу на ситуацију од пре једне деценије, неупоредиво снажнија, опремљенија, способнија и боље плаћена, стратешки циљ мог мандата остаје исти – да она буде још јача, бројнија, савременија, обученија, а социјални положај њених припадника бољи. Снага наше војске је искључиво одвраћајући фактор за оне који би могли доћи у искушење да посегну за силом и угрозе Србију и српски народ. Ми никада нисмо, нити ћемо некога нападати. Поручујемо – снажни смо, можемо и уметмо да се одбранимо, али никоме не претимо.

Јасне и снажне поруке, у компликованим временима које живимо, обележиле су прве дане на новој дужности потпредседника Владе и министра одбране Милоша Вучевића. Разговарамо о битним одредницама које дефинишу профил Војске Србије и одређују њену суштину.

Већ по првим активностима које сте од 28. октобра као министар одбране предузели, јасно је да се крећете путем даљег унапређења стања у Војсци Србије. Који су кључни кораци које ћете у том правцу предузети? – Моје правило и у досадашњем раду је да све што добро функционише не треба мењати, већ унапређивати да

буде још боље. Треба помоћи тамо где постоје проблеми, решавати их одлучно и омогућити да Војска Србије своје задатке из све три мисије обавља беспрекорно – да буде опремљена најквалитетнијим средствима, обучена, мотивисана. Да сваки њен припадник буде сваког дана још задовољнији и поноснији као део целине, несаломива карика у „ланцу одбране”. Задатак министра одбране је да то омогући и подржи.

Ваше прве поруке – рецимо она да је Србија увек за дијалог и компромисе, али да Србија више није цак за ударање – одјекнуле су врло снажно у земљи, али и изван ње. – То показује да се не шалимо. Ми никога не претимо, не звецкамо оружјем – али смо врло одлучни да штитимо Србију и њену независност и слободу. Јасно тражимо поштовање за све то што улажемо у развој добросуседских односа, смиривање тензија на Балкану, поштовање међународног права и права других. Постоје и наша права, и нормално је очекивати да она буду поштована, али и заштићена уколико буду угрожена. Зато је једна од мојих првих порука и била да је Војска Србије способна да изврши сваку наредбу председника Републике. То и јесте њена основна улога – да штити земљу.

На самом почетку Вашег министарског стажа, заједно са председником Вучићем и генералом Мојсиловићем, присуствовали сте здруженој вежби „Маневри 2022”. Састали сте се са начелником Генералштаба, обишли сте команде оба вида, Команду за обуку... Какви су Ваши први утисци о затеченом стању у Војсци Србије?

– Република Србија има све разлоге да се ослони на своју војску. Војска Србије је један од стубова и елемената државности Републике Србије. Она је чврст ослонац нашег народа и свих грађана ове земље, који према њој гаје огромно поверење. Војска Србије је данас многоструко снажнија него што је икада била. Она је наш гарант слободе и неутралности.

Можете ли да дефинишете стратешки циљ Вашег мандата у Министарству одбране?

– Процес ревитализације Министарства одбране и Војске Србије почео је 2012. године са мандатом тадашњег министра, а сада председника Републике и врховног команданта Војске Србије Александра Вучића. Забрињавајуће стање у коме је пре десет година био целокупан систем одбране познато је јавности, а нарочито његовим припадницима. Стратешки циљ Министарства одбране постављен је тада и до сада се није мењао. Иако је Војска Србије данас, у односу на ситуацију од пре једне деценије, неупоредиво снажнија, опремљенија, способнија и боље плаћена, стратешки циљ мог мандата остаје исти – да она буде још

јача, бројнија, савременија, обученија, а социјални положај њених припадника бољи.

У протеклих неколико година нарочиту пажњу јавности изазвале су набавке и најаве набавки савремених борбених средстава. Шта у том погледу можемо очекивати у будућности?

– Процес осавремењивања наше војске траје већ неколико година и у том погледу направљени су значајни технолошки искораци. Деценијама уназад у наше наоружање нису улазила средства попут „панцира” или ФК-3, од краја деведесетих година нисмо имали ову бројност и стање ловачке авијације. И у наоружање Копнене војске уврштено је доста нових средстава. Нарочито радује чињеница да се наша војска у знатној мери опрема производима наше одбрамбене индустрије, из домаћег развоја, а међу њима има оних веома сложених и технолошки напредних. Наше „Норе”, „лазари” и „милоши” су конкурентни њиховим панданима и на Западу и на Истоку. И што је најважније, сва та средства, и бројна друга која нисам поменуо, стално се усавршавају и побољшавају у складу са искуствима са терена. Постоји активан однос између Војске Србије као крајњег корисника, односно оног који дефинише тактичке и техничке захтеве, Војнотехничког института који се бави развојем борбених средстава и одбрамбене индустрије која то производи. У наредном периоду желимо да у највећој могућој мери развијемо сопствене потенцијале за развој и производњу савременог наоружања и војне опреме. Оно што будемо набављали, као и до сада, биће по мери наших потреба и по најповољнијим могућим условима.

Презентације и испитивања средстава наоружања које пратимо показују да имамо развојне институције, домаћу памет и производне капацитете способне да развијају нова средства наоружања. Хоће ли се тај тренд ослонаца на сопствене снаге наставити?

– Наравно. То је генерално, са искуством садашње кризе у свету, једини прави пут.

Председник Вучић је поменуо да нам се не испоручује чак ни оно наоружање које смо платили.

– Тако је. Одређена средства која смо од Руске Федерације поручили и платили пре почетка сукоба у Украјини, због санкција које су на снази, не могу да нам се испоруче. То ни на који начин не наноси штету Русији, већ искључиво Србији и тога смо свесни и ми, али и оне државе које ту испоруку не дозвољавају. С друге стране, не испоручују се и нека средства западне производње, иако уредно плаћена, из нама недовољно разумљивих разлога. Верујем да ће разговори које председник Вучић води са лидерима за-

Нема нико право да нам одузме то да смо све време били на правој страни историје, чували мир и поштовали слободу свих. Зато с правом очекујемо да други поштују наше право и на слободу и на мир.

Мало је народа било увек на правој страни историје – на страни добра. Мало је народа својим жртвовањем уписано великим словима у светску историју. И својим ратоводством – увек одбрамбеним.

падних земаља ускоро уродити плодом и да ће се проблеми везани за те испоруке превазићи.

Помињемо сукоб између Русије и Украјине. У којој мери та криза угрожава безбедност у нашем дворишту?

– Тај сукоб угрожава безбедност целог света. У то што се данас дешава на истоку Европе уплетене су највеће светске силе и постоји озбиљна опасност од ескалације у глобални рат. Србија је, као војно неутрална земља, која се определила да води уравнотежену спољну политику у складу са сопственим интересима, под великим притиском и ту ситуацију покушавају да искористе неки политички играчи у региону. Пример тога је понашање привремених институција самоуправе на Косову и Метохији. Такође, постоје и они који би да ревидирају дејтонско уређење Босне и Херцеговине на штету Републике Српске. Живимо у времену у коме као држава морамо бити изузетно јаки, али и изузетно му-

дри. Очување мира и стабилности за Србију је од највеће могуће важности како бисмо наставили економски развој и омогућили бољи живот наших грађана. Верујем да је у највећем интересу свих народа у овом делу Европе да избегну сукобе и политичким дијалогом превазиђу несугласице.

Управо је јачање Војске Србије било повод за оптужбе да се наша земља припрема за агресивне акције.

– Снага наше војске је искључиво одвраћајући фактор за оне који би могли доћи у искушење да посегну за силом и угрозе Србију и српски народ. Ми никада нисмо, нити ћемо некога нападати. Поручујемо – снажни смо, можемо и умемо да се одбранимо, али никоме не претимо. Нажалост, припадамо малој групи земаља које се и даље чврсто држе принципа међународног јавног права и које су доследне у поштовању принципа територијалног интегритета и неповредивости граница суверених држава. Срби-

Министар одбране Милош Вучевић са генералом Миланом Мојсиловићем, начелником Генералштаба ВС, обишао је дежурну јединицу 250. ракетне бригаде за ПВД

Извођењу вежбе „Маневри 2022“ на ВК „Пасуљанске ливаде“ присуствовао је 3. новембра врховни командант Војске Србије и председник Републике Александар Вучић, у пратњи министра одбране Милоша Вучевића и начелника Генералштаба генерала Милана Мојсиловића

ја поштује и подржава суверенитет и територијални интегритет свих земаља на свету, самим тим и свих држава у региону, и тражи да се, када је о нашој јужној покрајини реч, поштује исти принцип.

Да ли смо близу одлуке о реактивирању обавезног служења војног рока?

– Поновно увођење обавезног војног рока јесте политичка одлука, али ће бити заснована на процени најодговорнијих и најстручнијих људи у Министарству одбране и Генералштабу. Спреман сам да преузем одговорност и да, када дефинитивне анализе буду завршене, председнику и врховном команданту, Влади и Народној скупштини предложим одговарајуће решење. Овде не може бити реч о томе да ли је та тема популарна у јавности и да ли се о њој позитивно или негативно изјашњавају на друштвеним мрежама. Једино мериторно биће да ли је то у интересу одбране Републике Србије или није.

Који су то безбедносни изазови које у овом тренутку издвајате као најзначајније?

– Безбедносни изазови су због ситуације на Косову и Метохији и свих притисака на Србију заоштренији. Док у Украјини букти рат на Косову и Метохији се звецка оружјем... То свакако није добро. Бриселски споразум који је потписан 2013. године јасно налаже шта треба чинити.

Очување мира и стабилности за Србију је од највеће могуће важности како бисмо наставили економски развој и омогућили бољи живот наших грађана. Верујем да је у највећем интересу свих народа у овом делу Европе да избегну сукобе и политичким дијалогом превазиђу несугласице.

Његову имплементацију својим потписом гарантује Европска унија. Београд је испунио све ставке тог споразума, на Приштини је да испуни свој део, а на Европској унији да то омогући. У противном, сваки сличан споразум би за било кога био упитан.

Видна је и интензивна међународна сарадња коју сте започели бројним сусретима са амбасадорима Америке, Француске, Европске уније, Руске Федерације, Чешке Републике, Кине... Који је за

једнички именитељ тих сусрета и колико је све то значајно да би се истрајало на концепту војне неутралности и у будућности?

– За Србију је кључно да остане на јасном и принципијелном становништву: Србија у потпуности поштује сва правила Уједињених нација и не меша се, ни економски, ни информативно, ни војно, у конфликте који се ње не тичу. У основи то значи да је Србија потпуно отворена за сарадњу са свим земљама. Састанак са амбасадорима акредитованим у нашој земљи је саставни део протокола, али и прилика да поновимо наше ставове и наравно, нађемо што боље путеве за развој сарадње. Концепт војне неутралности нам у свом суштинском значењу то и омогућава.

Центар за мировне операције обележио је ових дана двадесет година обновљеног учешћа у мировним снага-

ма УН. Колики и какав значај за Војску Србије, али и за Републику Србију има наше учешће у мировним операцијама Уједињених нација и Европске уније?

– Постоји Гандијева реченица која је јесте суштина ангажовања мировних снага. Ганди каже „Не постоји пут до мира – мир је пут”. На путу мира наша војска корача од оснивања мировних снага Уједињених нација. Били смо на Синају, у Јемену, Ирану и Ираку, Намибији и Анголи и даље преко Источног Тимора и Конга, Бурундије, Чада и Обале Слоноваче. Након 1993. године, када су се последњи југословенски посматрачи повукли из мисије у Анголи, простор бивше Југославије је нажалост, због познатих дешавања, тада и сам постао полигон за мултинационалне активности Уједињених нација, због чега је уследила десетогодишња пауза у учешћу наших снага у мировним операцијама.

Тренутно је 285 припадника Војске Србије ангажовано у четири мировне мисије Уједињених нација – у Либану, на Кипру, у Централноафричкој Републици и Блиском Истоку, као и у три мировне операције Европске уније такође у Централноафричкој Републици, Сомалији и команди у Шпанији.

Наши припадници у мировним мисијама су храбри људи који су одлучили да дају део себе, свог живота, а понекад, нажалост, и своје животе да би чували мир. Да бисмо сачували животе неких људи на удаљеним просторима, али људи који исто тако заслужују да живе мирно. Ми смо, нажалост, и на нашим просторима видели и доживели значај мировних мисија, а живимо то и данас. И данас гледамо са жељом све оно што се дешава у нашој јужној покрајини или у региону, верујући да су они који су у име међународне заједнице тамо ангажовани свесни своје одговорности, да имају довољно капацитета да чувају и остваре онај циљ због кога се ту и налазе. Из тог разлога и Војска Србије и Министарство одбране и држава Србија имају посебан приступ овој тематици. Такође, то за српског војника није само формално извршавање задатака већ ту има емоција, људскости, бриге и пажње. Српски војник је такав, такав је увек био, где год се нашао. Таква слава га је пратила свуда и увек кроз историју.

Традиција је саставни део вредносног портрета Војске Србије.

– Нема нико право да нам одузме то да смо све време били на правој страни историје, чували мир и поштовали слободу свих. Зато с правом очекујемо да други поштују наше право и на слободу и на мир.

Мало је народа било увек на правој страни историје – на страни добра. Мало је народа својим жртвовањем уписао великим словима у светску историју. И својим ратоводством – увек одбрамбеним. Поставља се питање шта

значи бити на правој страни историје. Борити се за слободу у Првом светском рату, изнети велике победе на сопственим плећима, борити се против фашизма и нацизма у Другом светском рату, положити огромне жртве... Све те жртве не могу поново бити жртвоване зарад прекрајања историје, замене улога...

Дубоко смо свесни чињенице да само онај ко познаје и поштује своју прошлост може да се одреди у садашњости и да планира будућност. То је природно стање сваког човека, а посебно припадника Војске Србије. Све наше бригаде, јединице обележавају своје дане у знак сећања на своје славне претходнике и њихове подвиге. Ти датуми путују стотинама година уназад. То је наша вредносна вертикала. То је наша историја. То је део сваког од нас. Има онај стих у песми „Ово је Србија” – *знаш ли одакле си сине...* Свако од нас мора да зна ко је и одакле је. Србија је наша славна историја и наша будућност.

Колика је цена слободе?

– Мало је народа који својом историјом могу тачно да одговоре на ово питање. Срби су увек без поговора и питања плаћали високу цену слободе. Мало је народа које није заобишао нити један велики рат, а још мање оних који су увек били спремни да свету жртву живота принесу на олтар слободе.

Календарски прелаз из октобра у новембар носи у себи снажно сећање на освајање слободе у два светска рата. Позната је чињеница да је Београд био прва и последња европска престоница бомбардована у 20. веку. „Ако је уопште могуће да једна нација купује сво-

је јединство и своју слободу крвљу и сузама, Срби су ту цену платили. Они се петсто година нису помирили са ропством, већ су се опирали, непрестано према светлости”, записао је Лафан 1917. године. Светлост слободе за Србе нема цену.

Како памтите војничке дане? По завршеном Правном факултету војни рок служили сте у Врању, а потом у Ђилилану.

– Заједно са начелником Генералштаба Војске Србије генералом Мојсиловићем обишао сам недавно Четврту бригаду Копнене војске у Касарни „Први пешадијски пук књаза Милоша Великог” у Врању, где сам као војник јулске генерације те 1993. године положио заклетву и служио прве војничке дане. Промењено је доста тога, много тога препознао сам по сећању, али је то био емотиван тренутак, онако како претпостављам да се осећају сви који су служили војни рок када после много времена дођу у своје касарне. Сlike оживе, испуњене су топлином, пријатељством, великом школом живота...!

Редакција магазина „Одбрана”

Фото-репортери МЦ „Одбрана”